

สรุป วิจัยรณั้ ข้อเสนอนณะ

๔.๑ สรุป (Conclusions)

การจั้คตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นส่วนหนึ่งองแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือองประเทศไทย ซึ่งเป็นภาคที่มีเนื้อที่และพลเมืองมากกว่าภาคอื่น ๆ องประเทศไทย ในแผนดังกล่าวได้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาไว้ว่า "แผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวัตถุประสงค์ที่จะยกฐานะการครองชีพองประชาชนให้มีระดับสูงชัน ไม่ยิ่งหย่อนดว่าภาคอื่น ๆ องประเทศไทย เป็นการนำามาถึงความสมบูรณ์สูงสุดองราษฎรในภูมิภาคนี้ และมีนโยบายที่จะวางรากฐานพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมให้มีเสถียรภาพและความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต โดยถือหลักอันแน่วแน่ว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคหนึ่งของราชอาณาจักรไทยและประชาชนที่มีภูมิลำเนาในภาคนี้เป็นพลเมืองไทย"

ในแผนพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในระยะเริ่มแรกนั้น นอกจากการจั้คตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นแล้ว ยังมีโครงการส่งเสริมการผลิตในด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้นหาทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมอนามัยและการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาชุมชน วัตถุประสงค์องการจั้คตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงได้ตราไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่า "มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีวัตถุประสงค์ได้การศึกษาวิชาการ และวิชาวิหัยสูง คำการวิจัยส่งเสริมวิชาการและวิชาชั้นสูงและทะนุบำรุงวัฒนธรรม"

มหาวิทยาลัยขอนแก่นในระยะเริ่มแรกได้เปิดดำเนินการสอน ๓ คณะ คือ คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์และ คณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยรับนักศึกษามากเพียง ๒ คณะก่อน คือ คณะเกษตรศาสตร์ และ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ส่วนคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ ดำเนินการสอนวิชาขั้นพื้นฐานแก่นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์

โครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จะสามารถดำเนินการต่าง ๆ ในด้านให้ข้อเสนอแนะ, การฝึกอบรม, ให้บริการ, การผลิต, และให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษา การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันถึงความจำเป็นที่จะจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขางานและการแบ่งส่วนราชการของศูนย์โสตทัศนศึกษา พร้อมทั้งแบบผังของอาคารหรือสถานที่ของศูนย์โสตทัศนศึกษาที่จะจัดตั้งขึ้น

การวิจัยได้ใช้การสำรวจและแบบสอบถาม จากการศึกษาเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ตามคณะต่าง ๆ ปรากฏว่าคณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์ มีเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาประเภทเครื่องฉาย Language Laboratory คณะเกษตรศาสตร์ มีเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตวัสดุโสตทัศนศึกษาได้แก่กล้องถ่ายภาพยนตร์และกล้องถ่ายภาพนิ่ง ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้นมี Demonstration Equipments มาก

การใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้ส่งให้ทั้งอาจารย์ไทยและผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ ซึ่งทำการสอนในมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อทราบความจำเป็นเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษา และความจำเป็นที่จะมีศูนย์โสตทัศนศึกษาเพื่อดำเนินการในด้านให้ข้อเสนอแนะ, การฝึกอบรม, ให้บริการ, การผลิต, และให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษา ในแบบสอบถามได้กำหนดชนิดของเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาไว้ ๑๐ ประเภท ซึ่ง มี เครื่องฉายประเภทต่าง ๆ , เครื่องเสียง, ภาพถ่าย ภาพนิ่ง ไลอะแกรม และแผนภูมิ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาอื่น ๆ ได้ตามความจำเป็น ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุ คือ

- (๑) Models, Demonstration Equipments;
- (๒) T-V, Closed Circuit T-V, Video Tape;
- (๓) Photocopy
- (๔) Projection Room

และจากจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนซึ่งได้รับจากผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ มากกว่าอาจารย์ไทยปรากฏว่า Models, Demonstration equipments มีความจำเป็นมาก T-V, Closed Circuit T-V, Video Tape มีความจำเป็นมาก ที่จะนำมาใช้ในการสอน ส่วนภาพยนตร์ ๘ มม. หิ้งชนิดธรรมดาและชนิด Repetitive Loop มีความจำเป็นน้อยกว่าเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาชนิดอื่น ๆ

การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปัจจุบัน ยังไม่มี ศูนย์โสตทัศนศึกษาเพื่อดำเนินงานเป็นส่วนกลาง แต่ละคณะได้ดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษา ของตนเองและได้พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีอุปสรรคเกี่ยวกับเครื่องมือ และวัสดุโสตทัศนศึกษา ในด้านข้อสนเทศ, การได้รับเครื่องมือ, การผลิต, และการมีผู้ช่วยเหลือในการเตรียมการ ใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษา

การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงเสนอแนะให้ ดำเนินการ เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนคณะของแต่ละคณะ และส่วนกลางได้แก่โครงการจัดตั้ง ศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งมีสายงานการบริหารขึ้นอยู่กับสำนักงาน อธิการบดีเทียบเท่ากับกองอื่น ๆ ในสำนักงานอธิการบดีนั้น และแบ่งส่วนราชการภายใน ศูนย์โสตทัศนศึกษาออกเป็นแผนกต่าง ๆ คือ

- (๑) แผนกธุรการและบริการ
- (๒) แผนกผลิตภาพนิ่ง, ภาพยนตร์และ Transparencies
- (๓) แผนกผลิตวัสดุกราฟิค, Exhibition Materials, Photocopy
- (๔) แผนกซ่อม บำรุงและรักษาเครื่องมือ อิเล็กทรอนิกส์ทางแสงและเสียง

และมีแผนกเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสถานีวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์ใน โอกาสต่อไป มีบุคคลากรในการดำเนินงานขั้นแรก ได้แก่ หัวหน้าศูนย์โสตทัศนศึกษา ประจำ สำนักงานคณบดีธุรการและบริการ ๓ ตำแหน่ง, แผนกอื่นอีกแผนกละ ๑ ตำแหน่ง ไม่รวมแผนก ที่จะเปิดดำเนินการในโอกาสต่อไป

อาคารหรือสถานที่เพื่อดำเนินการของศูนย์โสตทัศนศึกษาที่จะจัดตั้งในโครงการระยะเริ่มแรกนั้น ได้แบ่งเนื้อที่ออกเป็นส่วนตัวต่าง ๆ ตามความจำเป็นของแต่ละแผนกที่จะจัดตั้งขึ้น และใช้เนื้อที่รวมประมาณ ๒๔๓ ตารางเมตร มีเครื่องมือโสตทัศนศึกษาและครุภัณฑ์สำนักงานรวม ๕๑ รายการ ซึ่งได้กำหนดและวางผังไว้ประกอบในวิทยานิพนธ์นี้.

๔.๒ วิจารณ์ (Discussions)

การใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักศึกษาและการสอนของอาจารย์ ใ้มีความจำเป็นในมหาวิทยาลัยขอนแก่น จะเห็นได้จากจำนวนของเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้งประเภทเครื่องมือและวัสดุที่ใช้เพื่อประกอบการสอนและเครื่องมือที่ใช้เพื่อผลิตวัสดุโสตทัศนศึกษา จากการสำรวจและวิจัยปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัญหาที่นักศึกษาของคณะเกษตรศาสตร์ต้องการให้มหาวิทยาลัยรีบแก้ไขในค้ำขลุปรุปรุการ สาขานั้น หากเครื่องมือช่วยสอนให้มาก, ใ้เห็นของจริง, ตัวอย่าง^๑ และนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ต้องในค้ำขลุปรุปรุการ สอนว่า "ต้องการอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการสอนมาก" และ "อาจารย์ควรรักการสอนมากกว่าอย่างอื่น^๒" จากแบบสอบถามที่ส่งให้กับอาจารย์ไทยและผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศในคณะต่างๆ ที่ได้รับคืนนั้น อาจารย์คณะเกษตรศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์อักษรศาสตร์ระบุถึงความจำเป็นที่ต้องมี Models, Demonstration Equipments มีค่าเฉลี่ยในระดับ "จำเป็นมาก" ส่วนแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนเลขนั้นเป็นแบบสอบถามที่ส่งให้อาจารย์ไทยคณะวิศวกรรมศาสตร์ทั้งป้อาจเนื่องจากไม่สามารถส่งถึงผู้รับ หรือส่งถึงผู้รับแล้วแต่ผู้รับไม่มีเวลาในการตอบ

^๑ สมบูรณ์ ศาลยาจิวิน "รายงานการสำรวจและวิจัยปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น" แผนกแนะแนว, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, (โรเนียว), มีนาคม ๒๕๑๑ หน้า ๑๘

^๒ Ibid. P. 15

หรือผู้รับแบบสอบถามไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะต้องใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาในการสอน ความการสำรวจและวิจัยปัญหาที่นักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ต้องการคือ "อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการสอนมาก "และ" อาจารย์ควรรักการสอนมากกว่าอย่างอื่น" ในความหมายของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น อาจหมายถึง ความต้องการอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพในด้านการใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนมากกว่าการสอนในลักษณะการใช้คำบรรยาย (Verbalism) แต่เพียงอย่างเดียว แบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศที่ให้ความช่วยเหลือแก่คณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งได้รับคืนครบทุกฉบับ ผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศท่านหนึ่งยังระบุเพิ่มเติมมาในแบบสอบถามต่างหากอีกว่า "I believe fully in audio-visual methods, and would even state that I believe black boards are "out of date"" จึงเห็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศได้เห็นความสำคัญของการใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษา

การจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาขึ้น เป็นส่วนกลางของมหาวิทยาลัย (Centralization) ยังไม่อาจหลีกเลี่ยงการดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนคณะ (Decentralization) การจัดหาเครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาตามความจำเป็นของแต่ละวิชา งานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนคณะ (Decentralization) จะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนการดำเนินงานของส่วนกลาง (Centralization) หรือหน้าที่ (Functions) ของศูนย์โสตทัศนศึกษา ซึ่งอาจดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการประหยัดงบประมาณมากกว่างานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนคณะ (Decentralization) นั้นคือ การให้ข้อเสนอแนะ, การฝึกอบรม, การบริการเครื่องมือและวัสดุที่ใช้ได้เป็นส่วนกลาง การผลิตวัสดุทาง Photographic และ Graphic และ Audio tape การบำรุงรักษาเครื่องมือ และงานด้านประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย ความจำเป็นในการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยเป็นส่วนกลาง จึงยังคงมีความจำเป็นเพื่อรับหน้าที่ดังกล่าวแล้ว

๔.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อดำเนินงาน (Recommendations for Action)

เพื่อให้การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักศึกษาและการสอนของอาจารย์แต่ละคณะ และงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย จึงเสนอแนะในการดำเนินงานเป็น ๒ ส่วน คือ

๔.๓.๑ การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนคณะ (Decentralization)

เพื่อให้การใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษาสอดคล้องกับการเรียนและการสอนของแต่ละคณะ แต่ละคณะควรมีเจ้าหน้าที่ดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาของคณะ ซึ่งอาจแต่งตั้งจากอาจารย์ภายในคณะนั้น และให้คำเนิงานต่าง ๆ ดังรายละเอียดในข้อ ๓.๓.๑

๔.๓.๒ การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนมหาวิทยาลัย

(Centralization) การดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนมหาวิทยาลัย ได้แก่ โครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อให้การดำเนินงานในบางด้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดงบประมาณมากกว่าที่จะให้ดำเนินการโดยส่วนคณะ และงานซึ่งส่วนคณะไม่สามารถดำเนินการเองได้ โครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความจำเป็นแม้ว่าจะมีการดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษาส่วนคณะ (Decentralization) ซึ่งสามารถจะดำเนินการเองได้แต่เพียงบางส่วนเท่านั้น โครงการจัดตั้งศูนย์โสตทัศนศึกษาของมหาวิทยาลัยได้กล่าวไว้โดยละเอียดในข้อ ๓.๓.๒.